

Kapittel 6

Elgesem 46 – Hus fra romertid-folkevandringstid og boplasspor og fotgrøfter fra jernalder.

Magne Samdal og Mari Østmo

Innledning og sammendrag

På Elgesem, gnr. 153, bnr. 1, 7 og 14, i Sandefjord kommune, ble det i perioden 20. juni til 22. august 2006 undersøkt fotgrøfter, hustomter, kokegroper, ildsteder samt flere andre boplasspor som ikke kunne knyttes til huskontekster (Østmo 2007b). Lokaliteten lå på toppen av raet i dyrket mark vest for dagens E18 på en svakt hellende flate (figur 6.1 og 6.2). Totalt ble det flateavdekket 3500 m² og brukt 24,6 ukeverk på lokaliteten (ID nr. 77633).

Under registreringen ble det funnet to fotgrøfter, to ubestemmelige grøfter, en kokegrop, seks branngraver, fem stolpehull og fire usikre anlegg av ukjent karakter (Grindkåsa 2003). Et stort gravfelt med 32 fotgrøfter (ID nr. 77633) er registrert i form av vekstmerker på nabojordet.

I prosjektplanen ble det lagt opp til en undersøkelse av branngravene med tanke på deponeringsmønster for bein og valg av tresort ved kremasjonen (Gjerpe 2005e:75–76). I tillegg skulle eventuelle hustomter skilles ut og funksjonsbestemmes. Videre ble det lagt opp til å undersøke hvordan gravfeltet var organisert, samt romlige og kronologiske relasjoner mellom graver og boplasspor.

Ved flateavdekking ble det påvist rester av to gravhauger i form av fotgrøfter, to hustomter, 25 kokegroper eller ildsteder samt flere stolpehull og nedgravninger som ikke kunne knyttes til huskontekster. Av de totalt 153 stolpehullene ble 62 undersøkt, og det kunne skilles ut to hustomter. I nordvestre del av feltet ble det avdekket et treskipet langhus som bestod av 20 stolpehull, et ildsted og en drenggrøft. Kullprøver daterer hustomten til sen romertid eller folkevandringstid. Det ble påvist rester etter mulig leirgulv samt never som kan knyttes til takteking i drenggrøfta øst for huset. 18 meter sørøst for det treskipet langhuset, ble det i tillegg undersøkt rester etter en enkel huskonstruksjon tolket som driftsbygning eller uthus. Datering på kull gir denne konstruksjonen en sannsynlig brukstid i romertid eller folkevandringstid

sjonen en sannsynlig brukstid i romertid eller folkevandringstid

De tidligere registrerte branngravene viste seg å være runde kokegroper til tross for at de lå innenfor fotgrøftene. Da det i tillegg ble avdekket flere rektangulære kokegroper på lokaliteten, ble det fokusert på vedartsanalyser og datering av kokegroptypene for å kunne skille ut om det var funksjonelle eller kronologiske årsaker til forskjellen i form.

Det ble i tillegg gjort gjenstandsfunn fra steinalder, jernalder og middelalder på stedet. Lokaliteten favner dermed ulike aktivitetsspor som viser endret bruk av stedet over et langt tidsrom. Funn og prøver fra lokaliteten er katalogisert under C55545–C55549.

Beliggenhet og topografi

Lokaliteten ligger i dyrket mark rett vest for dagens E18 fra 72,5 til 77 meter over havet. E18 løper på toppen av raet, og landskapet heller derfra mot en dalgang innover i landet. Utgravingsfeltet ligger øverst i denne hellingen, på en flate som heller svakt mot vest og sør (figur 6.2). Lokaliteten er avgrenset av E18 mot øst og Solbergveien i sør. Mot vest og nordvest går det en gårdsvei som skiller lokaliteten fra det nærmeste jordet. I flukt med gårdsveien står en stor granhekk som skiller jordet fra nabohagen. Grunneier på Elgesem, 153/14, opplyste også om at gårdsveien tidligere hadde fortsatt i retning gravfeltet på Tingvollen (ID nr. 68902), og at grøften langs den tidligere veien ble gjenfylt under plantingen av granhekkene. Denne grøften ble trolig avdekket da feltet ble utvidet inn mot hagen for å følge hustomten (Hus 2) som strakte seg videre i den retningen. I utvidelsen ble det også påvist strukturer som trolig skriver seg fra andre husfaser. Lokaliteten kan derfor kun anses som delvis undersøkt og uavgrenset mot nord og nordvest. Mot nord strekker jordet seg videre og er del av E18-traséen Gulli-Langåker. Rett nord for grensen mellom traséene ble det påvist en kokegrop

Figur 6.1: Oversikt over lokaliteter i Danebo-området. Ortofoto: Statens vegvesen.

Figure 6.1: Overview of the sites in the Danebo area. Ortophoto: Directorate of Public Roads, Southern Region.

Figur 6.2: Oversiktsbilde over NØ del av feltet på Elgesem. Bildet er tatt mot NV. Flyfoto: Tom Heibreen, KHM.
Figure 6.2: Aerial view of the northeastern part of the Elgesem 46 (photo facing northwest). Photo: Tom Heibreen, Museum of Cultural History.

under registreringsarbeidet sommeren 2006 (ID nr. 100573).

Undergrunnen på feltet varierte fra grusblandet sand til sandblandet leire og silt. Leire- og siltlaget lå som et belte som kom opp i overflaten i nordre del, men som tippet nedover i undergrunnen, slik at det på feltet forøvrig lå et lag sandblandet grus av varierende tykkelse over leiren. Leirelaget inneholdt mye harde jernutfellinger og var nesten sementert. I den søndre delen av feltet manglet det overliggende sandlaget, og et grått, humusholdig sandlag med moderne gjenstandsfunn lå stedvis mellom leiren og dyrkningslaget.

Undersøkelsen

Metode

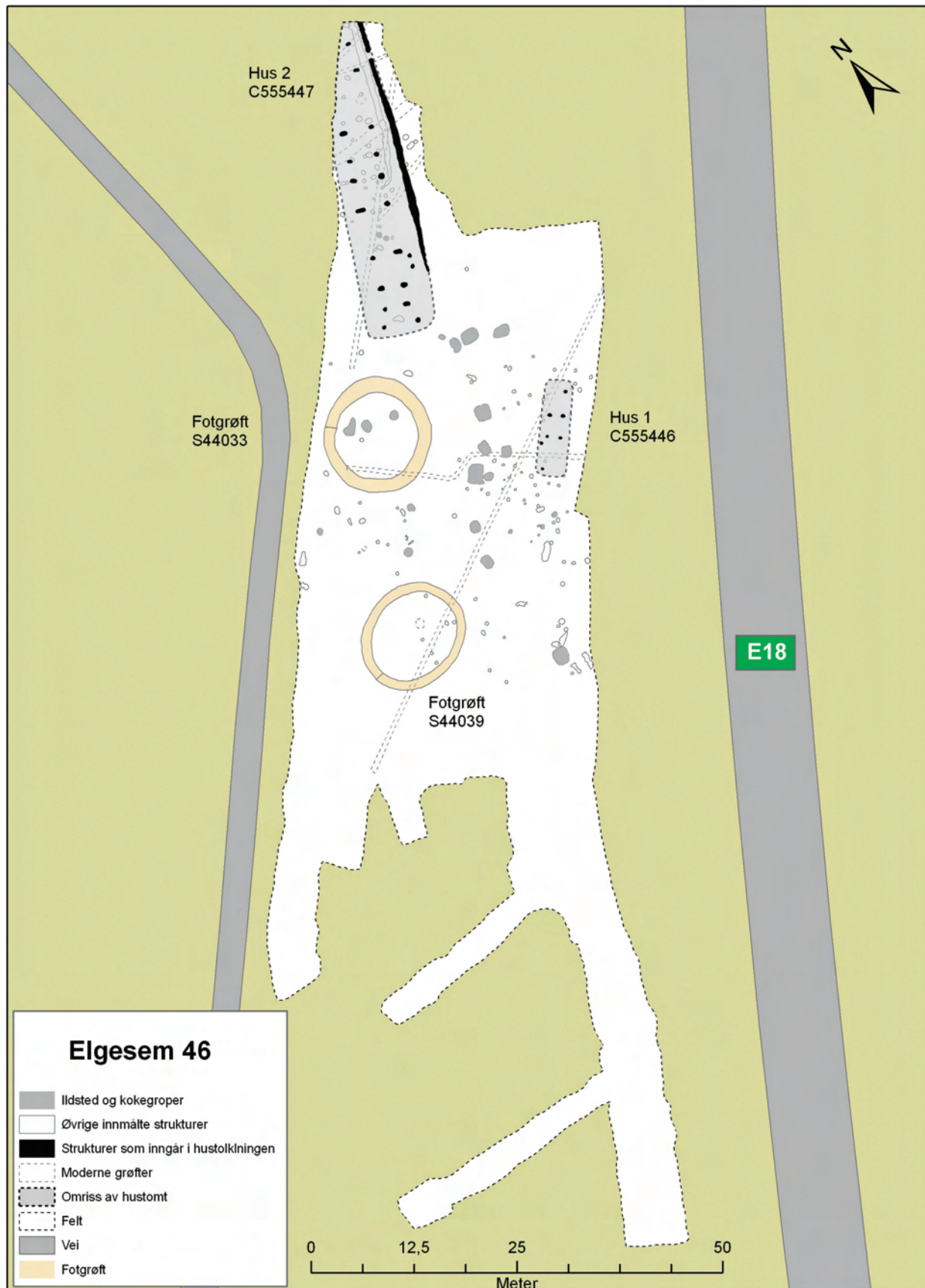
Lokaliteten ble undersøkt med maskinell flateavdekking påfulgt av manuell krafising. Områder som ble ansett som potensielle husområder ble rensset med graveskje og to hustomter ble utskilt. På den ene hustomten var stolpehullene uvanlig store, og i kombinasjon med svært kompakt, leirholdig undergrunn, ble snittingen svært tidkrevende. Av de øvrige undersøkte strukturene er det flere kokegroper, to fotgrøfter og en vegggrøft. Slike strukturer er mer tidkrevende å

snitte, enten fordi de er store eller fordi de krever flere profiler og dermed bidrar til å redusere mengden undersøkte strukturer per dagsverk. Vegggrøften ble formgravd i flere segmenter for å kunne avdekke eventuelle konstruksjonsdetaljer, men bortsett fra forkullede trestykker og finfordelt kull, ble det ikke påvist spesielle elementer i grøften.

Graver

Innledning

Det ble ikke funnet bevarte graver på lokaliteten, da de registrerte branngravene viste seg å være runde kokegroper. Det ble derimot avdekket og undersøkt to fotgrøfter på stedet. Fotgrøftene utgjør utkanten av et gravfelt med 32 overpløyde hauger, registrert som et vekstmerke (ID nr. 77633). Begge fotgrøftene ble snittet med maskin, og et mindre område ble undersøkt i detalj ved at gravemaskinen dro av tynne jordlag til undergrunnen ble nådd. En arkeolog krafset mellom hvert lag for å se etter fyllskifter og funn. Det ble ikke gjort noen gjenstandsfunn, men det ble tatt ut en jordprøve fra begge strukturene i håp om å finne daterbart materiale. Det ble kun påvist kull i én av prøvene.

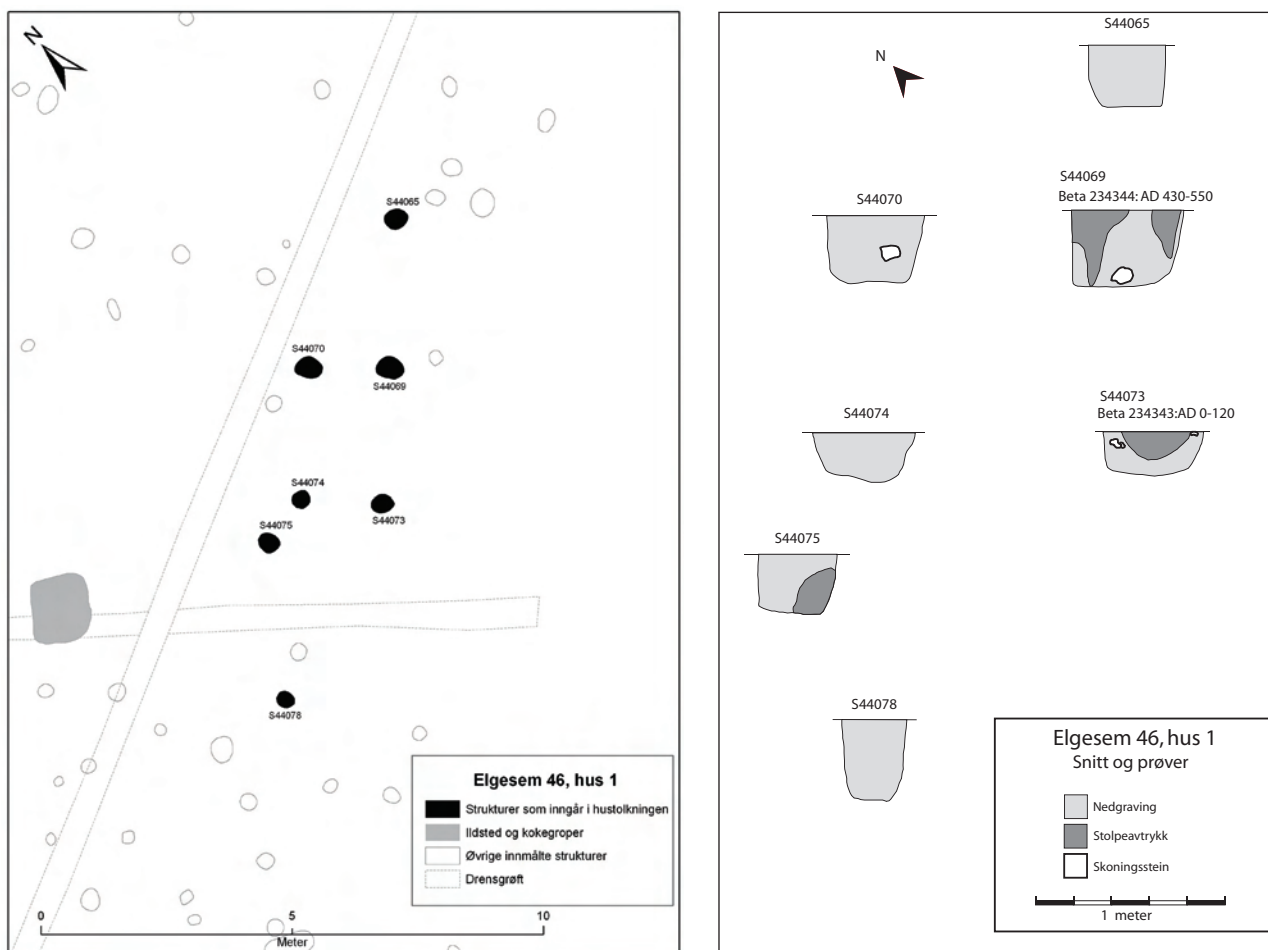
Figur 6.3: Oversikt over innmålte strukturer på Elgesem 46. Hustomtene er markert. Illustrasjon: Magne Samdal.
 Figure 6.3: Plan of recorded structures at Elgesem 46. Building plots and ring-ditches are highlighted. Illustration: Magne Samdal.

Fotgrøft (S44033)

Fotgrøften var rund og hadde en indre diameter på ca. 10 meter (figur 6.3). Bredden på grøften var i gjennomsnitt 2,8 meter og dybden 0,15 meter, og denne var fylt opp med brun, humusholdig sand mot bunnen og i de øvre lagene. Det var også flere linser med kull og torvholdig masse her, og dette kan være rester av avsviing og gammelåker som har blitt liggende igjen i grøften. To steder ble fotgrøften undersøkt med maskin og krasfing slik at det ble mulig å avdekke kull- og torvlagenes utstrekning i plan. Det ble også opprettet profiler, og en kullprøve tatt herfra ble vedartsbestemt til *Betula*, *Quercus* og *Pinus*.

kullflekk som skar ned i fotgrøften, ble det ikke påvist kull- og torvlag som i S44033.

Siden kokegropene og fotgrøfter stedvis overlapper, kan samtidighet mellom disse aktivitetssporene utelukkes. Det kan forstås som at kokegropene enten er fra en eldre aktivitetsfase eller at de har vært anlagt i utkanten av gravfeltet slik at senere utvidelser har medført overlapping av eldre kokegropene. Fire av kokegropene er datert til yngre romertid, folkevanndringstid og eldre merovingertid. Den yngste av kokegropene lå innenfor den ene fotgrøften og følgelig under haugen. Haugen er dermed stratigrafisk yn-

Figur 6.4: Hus 1 på Elgesem 46 i plan og profil. Illustrasjon: Magne Samdal.

Figure 6.4: Plan of and half sections of features belonging to Building 1 at Elgesem 46. Illustration: Magne Samdal.

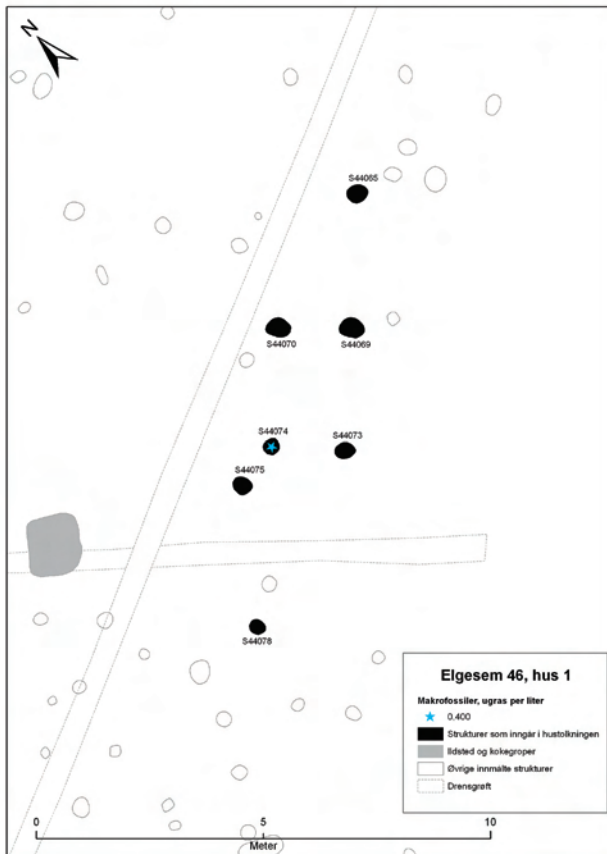
Fotgrøft (S44039)

Fotgrøften var svakt oval og hadde indre mål 11,5 x 9,5 meter (figur 6.3). Grøften var 1,6 meter bred og opp mot 30 centimeter dyp. Fyllmassen bestod av lys, svakt humusholdig sand med diffuse overganger mot undergrunnsanden. Det var noe mer humus i de øverste 15–20 centimeter, mens massen var veldig utvasket mot bunn. I likhet med S44033, ble fotgrøften undersøkt to steder, men med unntak av en liten

gre enn kokegropen fra eldre merovingertid, og det er derfor sannsynlig at de avdekkete haugene er fra yngre jernalder. Det kan som sagt ikke utelukkes at andre deler av gravfeltet er eldre.

Husene

Det ble skilt ut to hustomter på bakgrunn av 153 stolpehull. Stolpehullene ligger i to konsentrerte områder, et helt i nord i feltet og et sentralt i østre

Figur 6.5: Makrofossiler i Hus 1.

Figure 6.5: Macrofossil finds from Building 1.

Illustration: Magne Samdal.

del av feltet. Det ble skilt ut en hustomt i hvert av disse stolpehullsområdene, snaue 20 meter fra hverandre (figur 6.3). Hus 1 er tolket som et uthus eller driftsbygning og lå i den sentraløstre delen av feltet. Hus 2 er tolket som et treskipet bolighus og lå i den nordlige delen.

Hus 1 (C55546). Grindbygget hus fra romertid-folkevandringstid

Innledning

Hus 1 har vært en enkel grindbygd bygning, trolig et uthus eller annen form for driftsbygning på gården. Huset lå orientert nordøst-sørvest på en sand- og grusblandet flate i den østre delen av feltet, nær feltavgrensningen mot dagens E18 (figur 6.3). Hus 1 bestod av fem stolpehull som på bakgrunn av form, størrelse og plassering syntes å høre sammen. I tillegg lå det i samme område to stolpehull som muligens kan høre til hustomten (figur 6.4).

De fem førstnevnte stolpehullene viser en enkel bygningskonstruksjon med tre grunder. Den nordligste grunden har bare ett bevart stolpehull, da det løper en moderne grøft der det sjette stolpehullet skulle ha ligget. Med bakgrunn i de fem stolpehullene måler

grunnplanen i huset 5,7 x 1,7 meter. Det ikke er klare spor av vegger eller innganger, men på grunnlag av bredden er det rimelig å hevde at bygningen var treskipet.

De usikre stolpehullene ligger henholdsvis 0,6 meter vest for den vestre stolperekken og i forlengelsen av den vestre takbærende stolperekken. Av disse er det S44075, rett vest for den vestre rekken, som har klare likhetsstrekk med de sikre stolpehullene på tomten. Stolpehullets plassering er slik at det kan utgjøre del av en dørkonstruksjon. S44075 mangler en makker, men da det løper en moderne grøft på tvers gjennom hustomten i dette området, kan det ikke utelukkes at det har ligget et stolpehull der tidligere. En implikasjon ved innlemmelse av den mulige dørstolpen er at huset må ha vært treskipet og minst 6,9 meter bredt. Stolpehullet i flukt med rekken er tolket som en mulig fjerde grind, til tross for at det ikke var spor etter en makker til denne stolpen samt at det ikke var spor etter moderne forstyrrelser der stolpen burde ha ligget. Stolpehullet er noe mindre i plan enn de øvrige, men har ellers klare likhetstrekk med hensyn til nedgravningens sider, bunn og fyllmasse.

De to usikre stolpehullene kan i så måte kun løselig knyttes til konteksten på bakgrunn av størrelse, form og fyllmasse. Plasseringen utelukker heller ikke tilhørighet, men manglende makkere gjør det vanskelig å inkludere dem i den sikre tolkningen. Hvis de innlemmes ville grunnplanet i huset trolig målt 9,6 x 6,9 meter.

Det er ikke gjort funn på hustomten, men prøver fra stolpehullene er katalogisert under C55546.

Stolpehull

Stolpehullene gir et homogent inntrykk på bakgrunn av form og størrelse, til tross for noen mindre variasjoner. Med unntak av det usikre stolpehullet S44078 som i plan er rundt, er alle stolpehullene ovale i plan og har loddrette sider og flat bunn. I plan måler stolpehullene mellom 0,37 x 0,34 meter og 0,54 x 0,40 meter. S44078 skiller seg noe ut ved å være mindre i plan, noe som trolig kan settes i sammenheng med den runde formen i kontrast med de øvrige ovale stolpehullene. De sikre stolpene er noe nærmere hverandre i størrelse, alle er mellom 0,46 x 0,38 meter og 0,54 x 0,40 meter. Dybden varierer fra 0,23 til 0,42 meter. Det ble observert mulige stolpeavtrykk i to av stolpehullene, det ene også med skoningsstein. Kun ett stolpehull inneholdt synlige kullfragmenter.

Fyllmassen i stolpehullene bestod av grusholdig sand med noen horisontale fyllskifter med høyere innslag

Figur 6.6: Øverst venstre-hustomt 2 og feltet sett mot sør, høyre-hustomt 2 sett mot nord. Nederst venstre-skoningsstein og stolpeavtrykk fra S44004 i Hus 2. Høyre-kullstykker i grøft S44001.

Figure 6.6: Above, left: Building plot 2 and the site (photo facing south). Right: Building plot 2 (photo facing north). Below, left: Packing stones and post imprint from S44004 in Building 2. Right: Charred wood in ditch S44001.

av humus. Disse horisontale avsetningene ble i felt tolket som om stolpehullene har blitt stående åpne en tid etter at huset er revet, slik at nedgravningene har blitt gjenfylt ved innraste masser fra nedskjæringskanten i kombinasjon med vindtransportert sand og fine, vannavsatte humusmasser.

Andre elementer, prøver og funn

Det er tatt ut og analysert makrofossilprøver av alle de sikre stolpene i huset. Det ble kun funnet makrofossiler etter ugress i ett stolpehull (figur 6.5).

Datering

Det foreligger to radiologiske dateringer fra strukturer tilknyttet huset. Trekull av løvtre (ikke eik) fra stolpehull S44069 er datert til 1560 ± 40 BP, cal AD 430–550, Beta-234344. Trekull av løvtre (ikke eik) fra stolpehull S44073 er datert til 1950 ± 40 BP, cal AD 0–120 (Beta-234343). Dette sannsynliggjør en brukstid på Hus 1 til romertid eller folkevandrings-tid.

Bygningen viser likhet med hustomt II fra Hjärup, Uppåkra i Sverige (Carlie og Artursson 2005:222).

Huset her er tolket som en økonomibygning/driftsbygning.

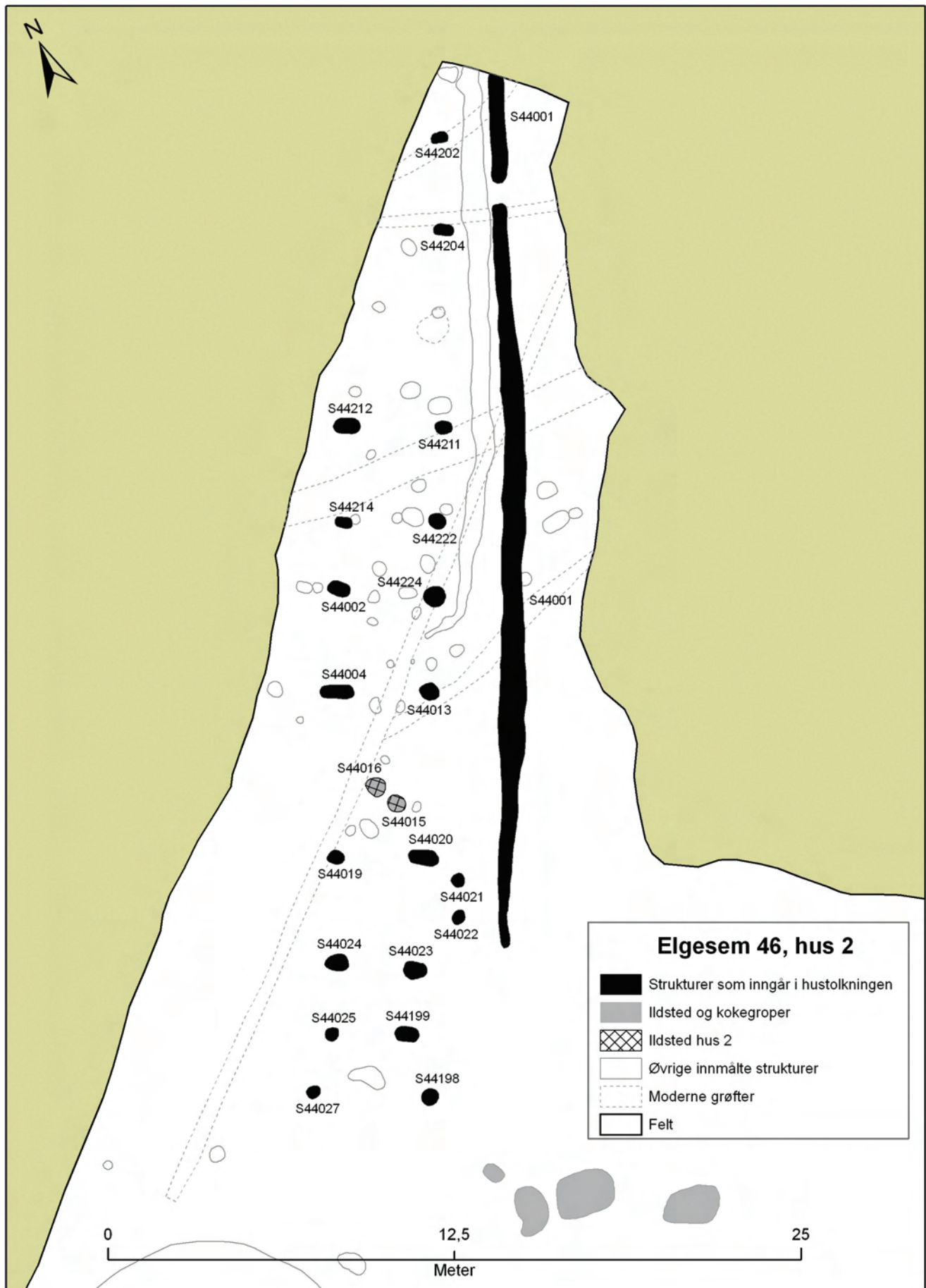
Tolkning og oppsummering

Hustomt 1 har vært en enkel grindbygd bygning, trolig et uthus eller annen form for driftsbygning. Huset dateres til romertid eller folkevandringstid.

Hus 2 (C55547). Treskipet langhus fra romertid-folkevandringstid

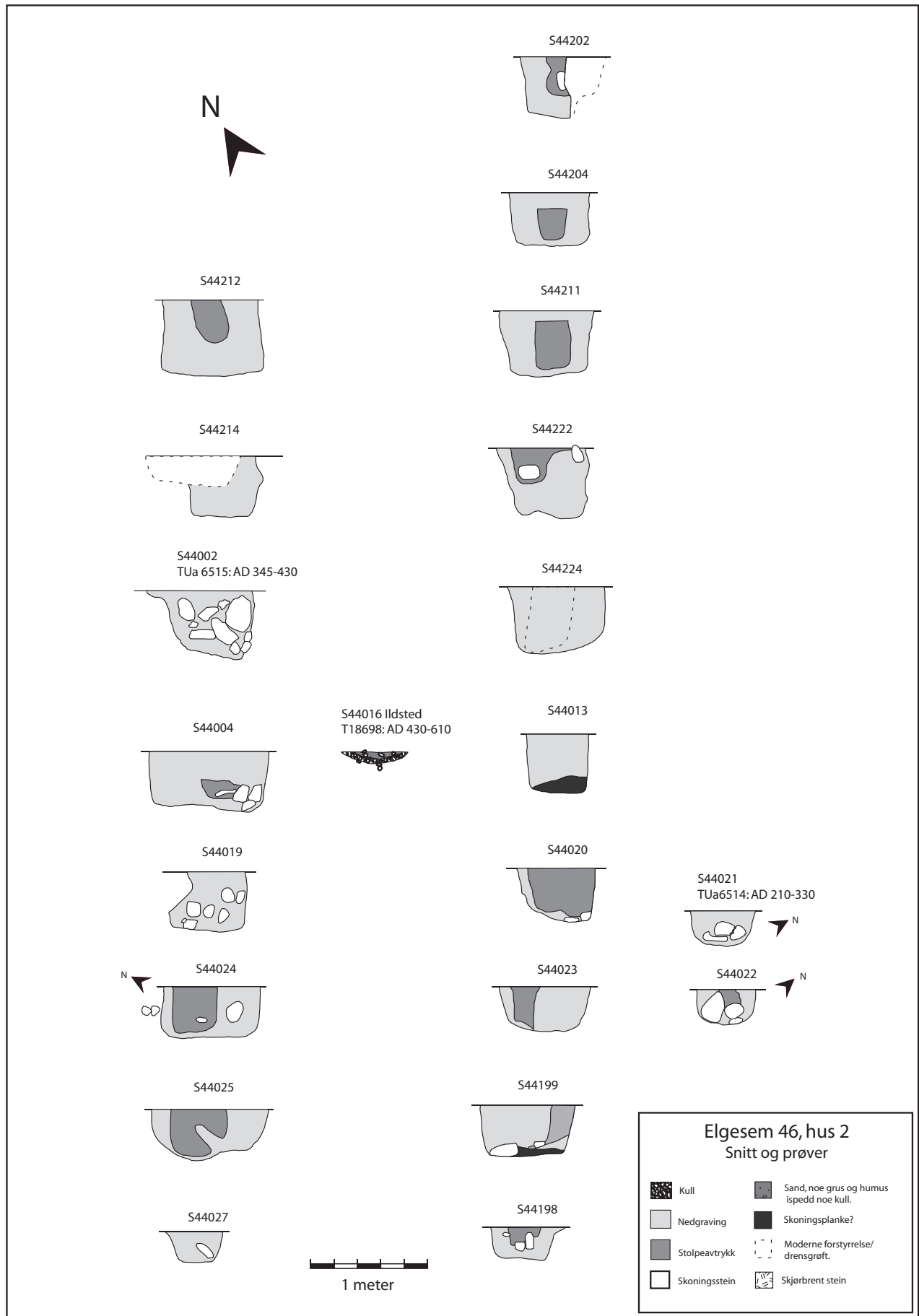
Innledning

Hus 2 var et grindbygd treskipet langhus orientert nordøst-sørvest. Hustomten ble ikke avdekket i sin helhet, da den fortsatte innover i hagen på Solbergveien 31 (figur 6.3 og 6.7). Det er usikkert hvor godt bevart fortsettelsen er, da det er plantet en kraftig granhekk på tomtegrensen. Det er også mange moderne grøfter som går på kryss og tvers gjennom hustomten og skjærer flere stolpehull her. Grøftene vanskeliggjorde også utskillingen av hustomten, da det var problematisk å verifisere enkelte stolpehull som var veldig ødelagte. I samme område ble det på-

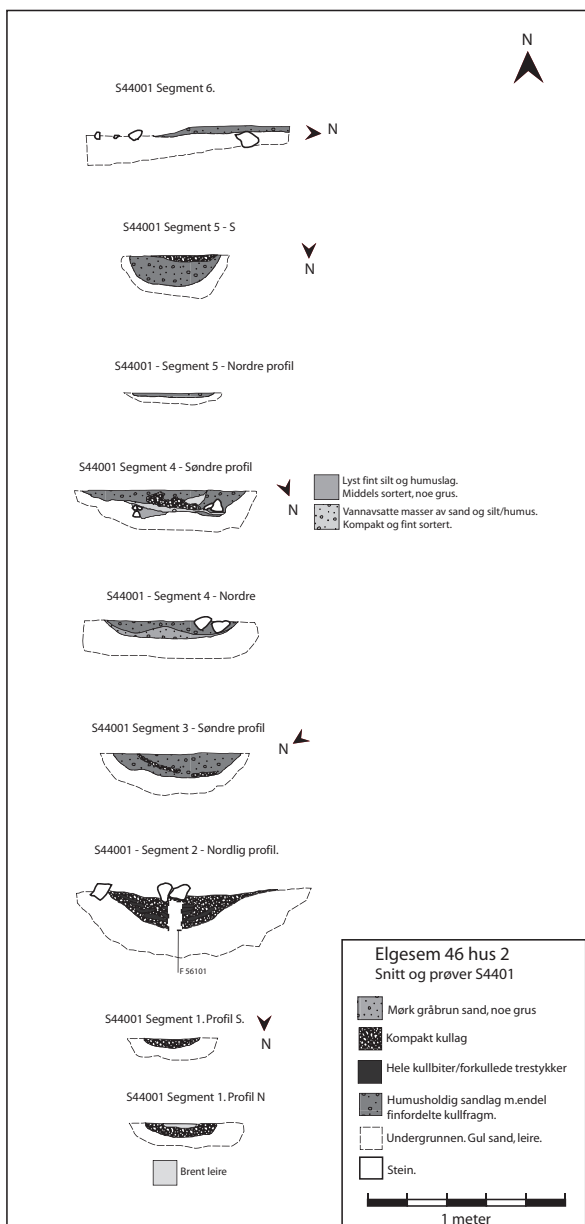
Figur 6.7: Plantegning over Hus 2 nord på feltet. Illustrasjon: Magne Samdal.

Figure 6.7: Plan of Building 2 in the northern part of the site. Illustration: Magne Samdal.

Figur 6.8: Snitt av strukturer i Hus 2. Illustrasjon: Magne Samdal.

Figure 6.8: Half-sections of features belonging to Building 2. Illustration: Magne Samdal.

Figur 6.9: . Snitt av grøften S44001 i Hus 2.
 Figure 6.9: Sections through ditch S44001 in Building 2. Illustration: Magne Samdal.

vist flere andre stolpehull, og den utskilte hustomt er trolig én av flere byggefaser.

Det er 32,5 meter mellom de ytterste takbærende stolpene. I sør ligger det to gavlstolper 2 meter ytenfor dette igjen. Dersom det har vært tilsvarende i nord har huset vært minst 36,5 meter langt. Midtskipet varierte mellom 2,8 og 3,5 meter i bredden med avsmalning mot husets ende (figur 6.7). En inngang lå i den søndre enden og antyder at veggens avstand fra de takbærende stolpene har vært minst 0,6 meter, antagelig har husets bredde vært minst 6 meter, sannsynligvis ca. 6,5. Hustomten bestod av ni grunder og et par gavlstolper i sør. Kun de østligste stolpehullene i de nordligste grindene er bevart, da en leirholdig grøft og granhekk på tomtegrensen forstyrret

husets vestre side. Et ildsted lå i et stort rom i den søndre enden av huset. Dette rommet lå like nord for et rom med en østvendt inngang. Langsmed huset løp en grunn grøft som ble tolket som en drengrøft tilhørende huset. Siden grunnen var leireholdig vil en slik grøft ha vært svært nyttig, om ikke nødvendig for å holde regnvann ute av huset.

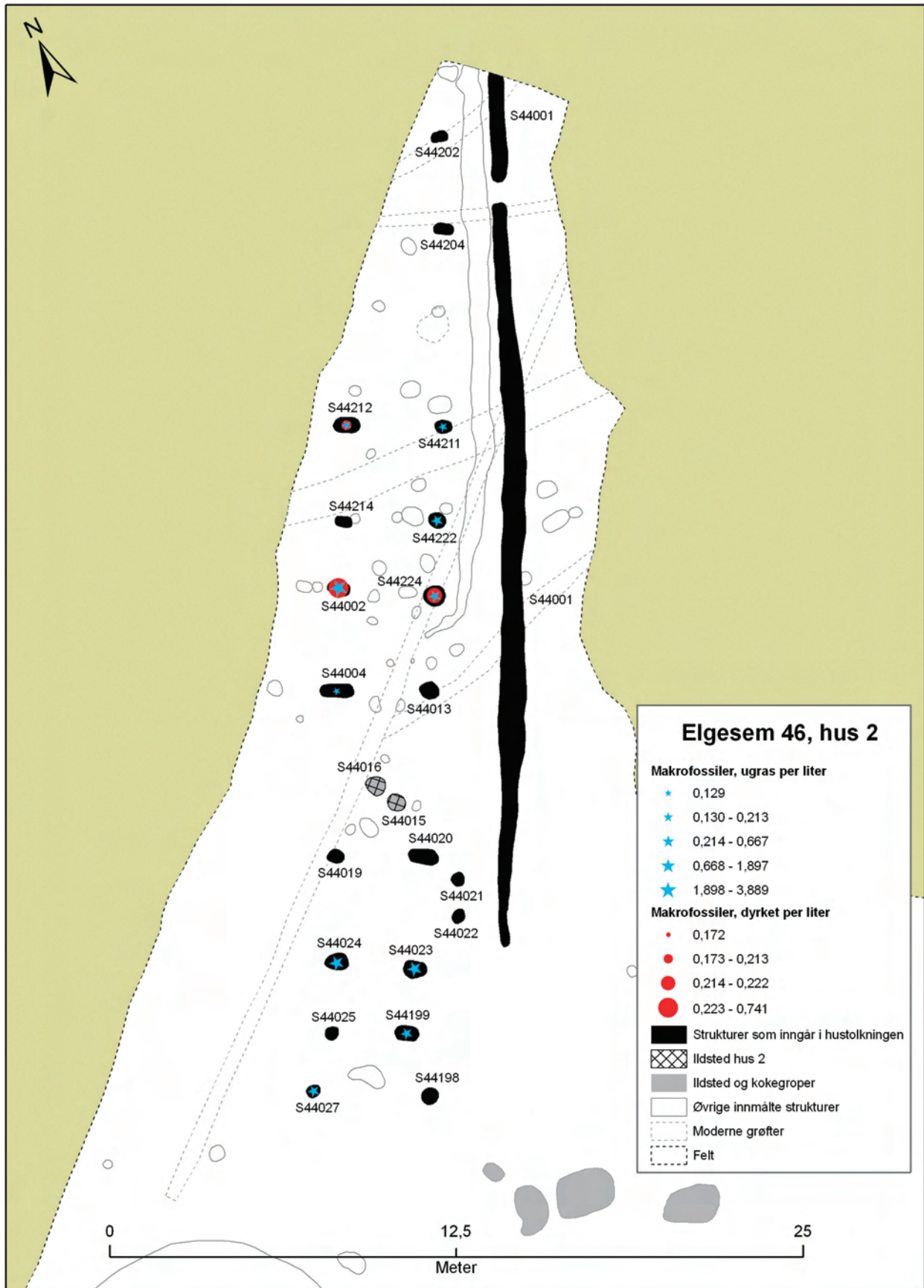
Undergrunnen i området varierte mellom sandblandet leire og silt i den nordlige delen, og sandblandet grus i den sørlige delen. Det sandblandete silt/leirelaget tipper nedover i grunnen under sandlaget, slik at også stolpehullene i den sørlige delen delvis er skåret i leiren.

Hustomten lå i utkanten av feltet, og feltgrensen ble som nevnt utvidet for å følge huskonstruksjonen. Huset syntes å fortsette inn i en privat hage på Elgesem 153/14, og avdekkingen ble stanset inn mot en granhekk som stod på tomtegrensen. Hustomten er følgelig kun delvis undersøkt, men det er sannsynlig at kanskje 2/3 av husflaten ble avdekket. Funn og prøver fra hustomten er katalogisert under C55547.

Stolpehull

Hustomten bestod av 20 stolper, hvorav 16 var takbærende. De to sørligste var uttrukne, trolig som del av gavlen. De øvrige to stolpehullene var fra en inngang på husets østside, to grunder fra husets søndre ende. Stolpehullene innga et svært homogent inntrykk og var ovale eller rektangulære i plan med loddrette sider. Alle unntatt to stolpehull, hadde flat bunn. De uttrukne stolpehullene i gavlen og dørstolpene var noe mindre enn stolpehullene for de takbærende stolpene. De målte mellom 0,50 x 0,33 meter og 0,66 x 0,42 meter. De takbærende stolpene varierte mellom 0,64 x 0,35 meter og 1,10 x 0,50 meter. Disse målene var imidlertid noe misvisende, da flere stolpehull var skåret i en ende av nyere drengrøfter, slik at lengden ikke var fullstendig bevart for fem av dem. De uforstyrrede stolpehullene målte mellom 0,69 x 0,33 og 1,10 x 0,50 meter. Stolpehullene ble gravd svært dype over det hele, mellom 0,39 og 0,63 meter for de takbærende stolpehullene og mellom 0,26 og 0,29 meter for hjørnestolper og dørstolper (figur 6.8).

Fyllmassen i stolpehullene var leirholdig, med unntak av tre stolper i den sørvestlige enden. I motsetning til de øvrige stolpene, skjærer disse tre ikke ned i leirelaget, hovedsakelig fordi leirelaget synes å fremkomme dypere ned i grunnen i dette området. Leiren er sandblandet med noe humus, og stedvis er fyllmassen tilnærmet rent mineralsk med en blanding av leire, sand, grus og stein. I likhet med fyllmassen i stolpehullene på Hustomt 1, er det noen horisontale

Figur 6.10: Spredning av makrofossiler i Hus 2. Illustrasjon: Magne Samdal.
 Figure 6.10: Macrofossil finds from Building 2. Illustration: Magne Samdal.

Prøve-nummer	Struktur-nummer	Type struktur	Form i plan	Bjørk	Ask	Furu	Hassel	Eik	Selje, vier/osp	Hegg/rogn	Lind
F56020	S44034	Kokegrop	Oval	X			X	X			X
F56016	S44118	Kokegrop	Oval					X			
F56035	S44060	Kokegrop	Rektangulær					X			
F56034	S44060	Kokegrop	Rektangulær					X			X
F56036	S44061	Kokegrop	Rektangulær					X			X
F56017	S44076	Kokegrop	Rektangulær					X			
F56021	S44083	kokegrop	Rektangulær					X	X		
F56015	S44085	Kokegrop	Rektangulær	X				X			X
F56013	S44106	Kokegrop	Rektangulær	X			X	X			
F56024	S44117	Kokegrop	Rektangulær	X			X	X			
F56115	S44015	Ildsted	Rund	X			X		X		
F56022	S44032	Kokegrop	Rund	X			X				
F56018	S44040	Kokegrop	Rund	X			X	X	X		
F56040	S44057	Kokegrop	Rund					X			X
F56027	S44116	Kokegrop	Rund	X	X		X	X	X		
F56028	S44116	Kokegrop	Rund	X	X		X	X			X
F56023	S44235	Kokegrop	Rund	X			X	X	X		X
F56014	S44236	Kokegrop	Rund	X		X	X	X			
F56008	S44037	Kokegrop	Ujevn					X	X		X
F56009	S44037	Kokegrop	Ujevn	X			X	X	X	X	
F56041	S44053	Kokegrop	Ujevn	X			X		X		X
F56051	S44090	Kokegrop	Ujevn	X					X		
F56006	S44166	Ildsted		X			X		X		
F56007	S44166	Ildsted		X			X	X			

Tabell 6.1: Oversikt over vedartsbestemte kullprøver fra kokegrop/ildsteder, sortert etter anleggets form.

Table 6.1: Identified wood in charcoal samples from cooking pits/hearths, arranged according to the shape of the features.

avleiringer i enkelte av stolpehullene. Det skyldes trolig at de har stått åpne en stund etter rydding av tomten for så å bli gradvis gjenfylt. Undergrunnens fasthet vil også ha bidratt til at stolpehullene ikke raste igjen.

I stolpehullet S44004 ble det avdekket en avlang stokk i tre stående tilnærmet vertikalt i nedgravningen. Trestokken ble tolket som kjerneved fra den opprinnelige stolpen, bevart in situ. Massen rundt stokken var en myk, humusholdig masse som trolig er forråtnet treverk fra resten av stolpen. Mot bunnen avtegnet den mørke massen seg tydelig mot den grå leiren, og det lå skoningsstein inn mot fyllskiftet. Det høye leireinnholdet i massen må ha bidratt til konserveringen av treet. Stolpen stod ikke midt i stolpehullet, men snarere inn mot det nordvestre hjørnet. Dette kan være grunnen til at ikke flere stolpeavtrykk ble påtruffet i profilene, da profilet har gått midt i nedgravningen, mens stolpene trolig har stått inn mot den nordligste kanten. Under uttak av makrofossilprøver ble det nemlig påtruffet masser med lignende konsistens som den rundt trestokken i enkelte av stolpehullene. Området der massen ble observert, ble derfor stipledd inn på profilttegningen for å angi omtrent hvor i stolpehullet stolpen har stått. En løs flis fra den bevarte trestokken ble bestemt til furu. Tre-

kullet i veggrøften som er tolket som brannmasser fra huset, er bestemt til furu og bjørk, så det er sannsynlig at huset har vært bygget av disse tresortene, muligens har furu vært brukt i stolpene, mens bjørk har vært brukt i andre bygningselementer. Funn av forkullet bjørkenever, som trolig stammer fra taket, kan støtte opp om en slik tolkning.

I flere av stolpehullene var det trekull og brent leire tolket som avfall fra en husbrann. Det er ikke uvanlig at bolighus av denne typen brenner ned (Macphail 2007), og avfall fra brannen kan ha kommet ned i stolpehullene under rydding av branntomten. I tillegg til brent leire og kull, ble det funnet brent bein i ett av stolpehullene. At det fremkommer rester av en ubrent stolpe i et nedbrent hus, kan forklares med at det skal meget høy temperatur til for å brenne nedover i den delen av stolpen som står under markoverflaten. Den delen av stokken som står nedgravd i masse (her leire) blir derfor ofte ikke berørt av ilden.

Inngang

To stolpehull (S44021 og S44022) mellom vegglinjen og de takbærende stolpene på husets østside ble tolket som deler av en inngang.

Figur 6.11: Venstre-planbilde av ildsted S44016, høyre-profil av typisk rektangulær kokegrop (S44106) med yngre mindre kokegrop S44236 skåret ned i den eldre.

Figure 6.11: Left: Surface of hearth S44016. Right: half-section of a typical rectangular cooking pit, cut by a later cooking pit (S44236).

Grøft

En grunn grøft løp langs tilnærmet hele østre side av hustomten. Grøften var 31,6 meter lang, 1,04 meter bred og 0,19 meter dyp på det meste. Grøften var kraftigst der undergrunnen var leirholdig, men smalner av og forsvinner inn i det sand- og grusdekkete området. Dette kan skyldes undergrunnens kvaliteter, nemlig at den grusholdige sanden drenerer bedre enn den sandblandete leiren, slik at behovet for drenering har vært større i den nordlige delen. Det utelukker ikke at grøften opprinnelig har gått rundt hele huset, men tilsier at den i så fall har vært grunnere der huset ligger i sand. Tolkningen av grøften som dreneringsgrøft finner støtte i den mikromorfologiske analysen av en prøve fra grøften. Macphail (2007:5) finner at bunnmassene tilsynelatende er vannavsatt og at grunnen var dårlig drenert fra naturens side. Han ser også spor av tråkk fra både mennesker og dyr, og mener at dette har medført at jernflekke leire fra gulv eller vegg er trampet ned i grøften. I felt ble det ikke observert at det var slike nedtrampede leirefragmenter, da den naturlige undergrunnen også bestod av sandblandet leire med jernutfellinger.

Fyllmassen i grøfta domineres ellers av et grovt kullag, stedvis med mindre trestykker og mye forkullet bark eller never. Macphail (2007:5) foreslår at brent leire og kull kunne tyde på at det har ligget et ildsted i nærheten av prøveuttaket, hvilket stemmer, men ildstedet er uten spor av leireoppbygning og ligger skåret ned i sand slik at leiren trolig ikke stammer fra dette. Snarere kan kull og brent leire stamme fra husbrann, hvilket det også var spor av i enkelte stolpehull. Macphail nevner også mulighet for at det tykke, grove, overliggende kullaget kan stamme fra en husbrann. Fra prøven kan det ikke slutes om kullet

stammer fra en gjenfylling eller lengre tids akkumulering (Macphail 2007:5). Kullet i grøften er bestemt til furu og bjørk, hvorav en del bjørkenever. Brent og ubrent never, iblant sammen med torv, er funnet ved flere tuftundersøkelser, blant annet på Ullandhaug og Modvo (Myhre 1980:180–182). Neveren er tolket som rester av takteking, og dateringer av disse tuftene viser at denne taktekkingsmetoden har vært i bruk i både jernalder og middelalder (Myhre 1980:182). Påvisning av furu både i den ubrente stolpen og blant de forkullede trestykkene i grøften, kan også tyde på at det er bygningsmateriale som ligger i grøften.

Ildsted

Ildstedet var lite, rundt og grunt og lå i diagonal-krysset mellom to stolpepar. Ildstedet lå mellom den fjerde og femte grinden fra sør. Det ble tatt ut en kullprøve, og kullet ble vedartsbestemt til *Salix/Populus* (selje, vier eller osp) og *Tilia* (lind). Kullet ble datert til 1520 ± 80 BP, cal AD 430–610 (T-18698).

Andre elementer, prøver og funn

Det ble ikke gjort mange funn i strukturene på Hus 2. Funnene (C55547/1–31) utgjøres hovedsakelig av brent bein fra vegggrøft og ett stolpehull. Beina fra vegggrøften er ubestembare fra pattedyr, med unntak av ett som kan bestemmes til lemmeknokkel fra et dyr på størrelse med sau/geit eller mindre. Et bein fra stolpehullet S44020 er bestemt til lemmeknokkel fra dyr på størrelse med svin eller større dyr. Keramikk-skåret er et randskår fra et finere bordkar med tynt, fint magret gods og spor av en mørk glittet overflate. Stokken fra stolpehullet S44004 er tolket som kjerneved fra stolpen bevart in situ. Treet er artsbestemt til furu.

Kontekst	Form	S-nr	ID	Materiale	Datering BP	Kalibrert alder ett sigma
Kokegrop	Rektangulær	S44085	T-18694	Lind	1710±80	AD 230–430
Kokegrop	Rektangulær	S44061	T-18697	Lind	1680±65	AD 250–430
Kokegrop	Rektangulær	S44060	TUa-6828	Lind	1635±25	AD 380–530
Kokegrop	Rektangulær	S44060	Beta-236872	Eik	1860±40	AD 80–220
Kokegrop	Oval	S44118	TUa-6829	Eik	1560±25	AD 430–550
Kokegrop	Rund	S44040	T-18695	Bjork, hassel, vier/osp	1700±80	AD 240–430
Kokegrop	Rund	S44032	T-18696	Bjork, hassel	1495±80	AD 440–650
Kokegrop	Rund	S44116	Beta-236873	Bjork, hassel, ask, selje	3520±40	1910–1770 BC

Tabell 6.2: Datering av kokegropen på Elgesem 46.

Table 6.2: Radiocarbon dated cooking pits at Elgesem 46.

Makrofossiler

Ved Arkeologisk museum i Stavanger er det totalt analysert 21 makrofossilprøver fra Hus 2. En konsentrasjon av korn og ugras i midtre/nordre del av huset samt en jevn fordeling av ugras i søndre del, er hovedinntrykket (figur 6.10). Ugrastypene funnet i søndre del er; kløver, vassarve, syre, hønsegress, gress og maure. Dette kan tolkes som om midtre/nordre del av huset er brukt til matlaging og beboelse og at søndre del kan knyttes til økonomi (dyrehold).

Datering

Det foreligger tre radiologiske dateringer fra strukturer tilknyttet huset. Trekull av lind og osp fra ildstedet S44016 er datert til 1520±80BP, cal AD 430–610 (T18698), et byggkorn fra dørstolpe S44021 er datert til 1780±30BP, cal AD210–330 (Tua-6514). Den siste prøven er tatt av et byggkorn fra takbærende stolpe S44002, og dateres til 1650±30BP, cal AD 345–430 (Tua-6515). Dette sannsynliggjør en brukstid for huset til sen romertid eller folkevandringstid (figur 6.8). Uttrukne hjørnestolper og inngangsrom ved siden av rom med med ildsted, er vanlig i romertid og folkevandringstid, og styrker dateringen til dette tidsrommet (Løken 1999:55).

Tolkning og oppsummering

Hus 2 har vært et grindbygd treskipet langhus på minimum 37 x 6,5 meter i grunnplan, og brukstiden dateres til sen romertid eller folkevandringstid. Den avdekkede hustomten utgjøres av 18 takbærende stolpehull der de to sørligste var uttrukket som hjørnestolper i gavlen. Fagdybden varierer fra 2,5 meter i enden av huset til ca. 3,5 meter i resten av huset. Det er ett stort rom der fagdybden er hele 6 meter, og der ble det påvist et lite, rundt ildsted som lå i diagonalkrysset mellom stolpeparene. Inn mot det tilgrensende rommet ble det også påvist en østvendt inngang. Huset viser store likhetstrekk med Løken 1999; figur 7B.

Langsmed husets østside løp en lang drengroft. Makrofossilprøver fra hustomten gir indikasjoner på at midtre/nordlige del av huset har vært nytt til beboelse/matlaging mens søndre del kan knyttes til økonomi/dyrehold. Funn av trekull og brent leire i både drengroften og flere stolpehull gjør det sannsynlig at huset har brent og at deler av brannmassen har havnet i strukturene ved rydding av tomten.

Kokegropen og ildsteder uten huskontekst (C55548)

Innledning

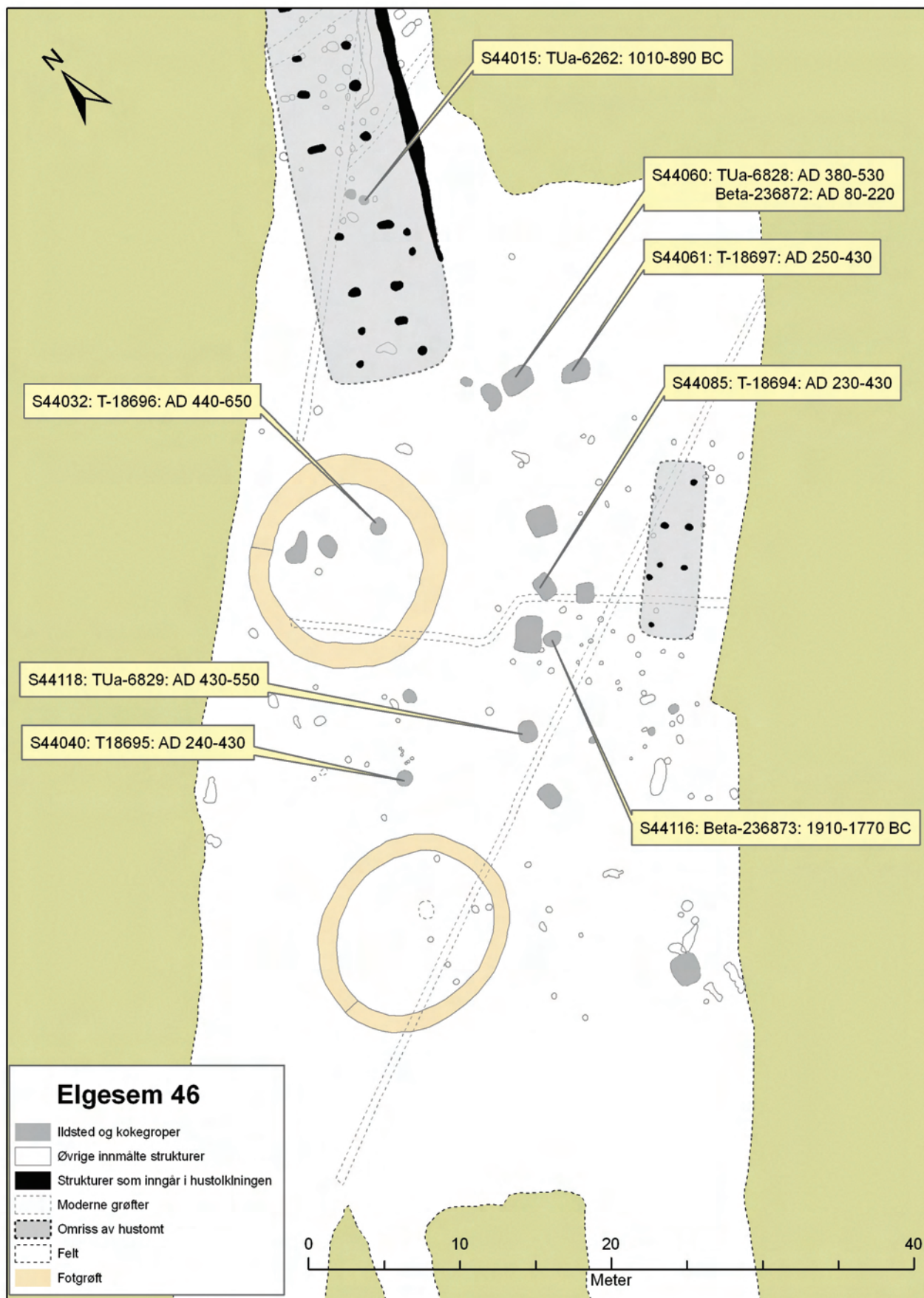
Det ble påvist 26 kokegropen og ildsteder hvorav 24 er undersøkt. Det ble tatt kullprøver fra alle de undersøkte kokegropene og to av ildstedene slik at det skulle være mulig å se om variabler som form, datering og valg av trevirke til ved kunne tilskrives faste forhold (tabell 6.1).

Ildsted

Et ildsted, S44015, lå inne i Hus 2. Trekull fra dette ildstedet ble datert til 2785±40 BP, cal 1010–890 BC, Tua-6262. Det er usikkert om dette ildstedet representerer en bosetningsfase med stolpebygde hus fra yngre bronsealder, eller om det er et ildsted som er knyttet til andre aktiviteter, i likhet med kokegropen og øvrige ildsteder uten huskontekst (figur 6.12).

Kokegropen

Av de undersøkte kokegropene er ni stykker ovale eller rektangulære gropen med største mål mellom 1,1 og 2,5 meter. De ni undersøkte runde eller ujevne kokegropene har diameter mellom 0,48 og 1,2 meter, og er stort sett betydelig mindre enn de ovale/rektangulære. Det er et klart sammenfall mellom oval eller rektangulær form og valg av eik som dominerende vedart. De ovale eller rektangulære gropene har med tre unntak kun én annen vedart i tillegg til eik, gjerne lind eller bjork. Unntakstilfellene har i tillegg hassel.

Figur 6.12: Daterte ildsteder og kokegroper uten huskontekst på Elgesem 46.

Figure 6.12: Radiocarbon dated hearths and cooking pits that are not related to the buildings at Elgesem 46.

Det forekommer også eik i flere av de mindre, runde kokegropene, men da oftest i kombinasjon med flere andre vedsorter. Blandingsveden inneholder ofte selje, vier eller osp, hassel, lind og bjørk. Kun tre av disse kokegropene har færre enn tre tresorter blant kullet.

Valg av eik i de store rektangulære kokegropene kan skyldes at den store, rettsidete formen er velegnet for bruk av store stokker til fyringen, og at eikeved er valgt av den grunn. De mindre kokegropene inneholder blandingsved fra mindre løvtrær, noe som også kan forbindes med gropens størrelse og form. Det kan også være en kronologisk utvikling med hensyn til valg av vedart, men siden eik har størst feilkilde ved datering, er det ikke sendt inn prøver av eik til datering. Det er derfor kun ovale/rektangulære kokegropene med innslag av andre sorter som har blitt datert.

Funn

Det ble gjort enkelte funn i kokegropene (C55548/1–27), men kun et skår fra et spannformet kar og et brent bein kan knyttes til bruken av kokegropene. Det spannformede karet antyder en datering av kokegropen S44106 til 300–550 e.Kr. Beinfragmentene er bestemt til ubestembart pattedyr av Anne Karin Hufthammer. Flintfunnene har trolig havnet tilfeldig med i gjenfyllingsmassene i kokegropene.

Datering

Dateringene viser at de store rektangulære/ovale kokegropene var i bruk gjennom romertid og folkevandringstid, med særlig stor overlapp i senere del av yngre romertid (AD 350). Fra kokegrop S44060 ble det tatt to kullprøver på henholdsvis eik og lind. Prøven tatt på eik var den eldste av alle prøvene som ble tatt av de rektangulære kokegropene, og prøven av lind fra samme kokegrop ble betydelig yngre (se tabell 6.2 og figur 6.12). Det er mye som taler for at dette er et konkret eksempel på høy egenalder på vedarten som er brukt i prøven.

Det er større spredning i tid på de små runde kokegropene som er datert på feltet. Den eldste er datert til begynnelsen av eldre bronsealder og den yngste til begynnelsen av merovingertid.

Så langt kan det se ut til at den rektangulære formen holder seg til yngre romertid og ut i folkevandringstid. Den runde formen er samtidig, men benyttes også over et lenger tidsrom, fra bronsealder helt frem til merovingertid.

Andre spor etter forhistorisk aktivitet (C55549)

Andre spor etter forhistorisk aktivitet omfatter både strukturer og enkeltfunn. Det ble målt inn 181 strukturer som ikke kunne knyttes til fotgrøfter, kokegropene eller hustomter. Av disse ble 31 avskrevet ved opprensing eller snitting. Av de gjenværende 150 strukturerne, ble det undersøkt 37 stolpehull, 13 pelehull og 12 nedgravninger. Stolpe- og pelehullene lå hovedsakelig i området rundt Hus 1 og mellom de to fotgrøftene. De ble snittet i forsøk på å se etter mulige hustomter og gjerdesystemer, men det var ikke mulig å erkjenne noe system.

I tillegg til de nevnte strukturerne ble det gjort noen enkeltfunn under avdekkingen (C55549/1–23). Blant disse var en flekke og to fragmenter av flint som vitner om bruk av området i steinbrukende tid. Det ble også funnet et skår av spannformet keramikk i pløyejorda, et funn samtidig med aktivitetsfasen tilknyttet både hustomter og kokegropene. Et skår av middelalderkeramikk av typen Grimston ble også påtruffet i matjorden. Denne keramikktypen ble produsert i Grimston i England mellom 1100 og 1500 e.Kr. (Reed 1990:31). Skåret har et påsatt bånd, men for lite er bevart til å si om det er av den eldre eller yngre typen kanne. Funnet antyder at stedet har vært i bruk også i middelalder. Et annet funn som kanskje er samtidig, er en mulig spiss fra en griffel. Dette skriveredskapet kan være fra middelalder eller nyere tid. Det ble funnet tre fragmenter av sintret, boblete leire som trolig stammer fra en esse med ukjent datering. Det er ikke mulig å si når denne aktiviteten har vært gjort på stedet, da leiren ble funnet løst under avdekking.

Oppsummering og diskusjon

Kombinasjonen kokegropene, graver og hustomter gir et godt utgangspunkt for diskusjoner rundt organiseringen av gårdslandskapet i jernalderen. De kronologiske relasjonene mellom de ulike aktivitetssporene vil også kunne belyse hvordan bruken av området er endret over tid.

Ved flateavdekkingen på Elgesem ble det avdekket to fotgrøfter som trolig utgjør ytterkanten av gravfeltet ID nr. 77633, ett grindbygd treskipet langhus, ett grindbygd uthus eller driftsbygning, kokegropene samt diverse nedgravninger og stolpehull som ikke kunne innlemmes i hustolkninger. Det ble påvist et mulig leirgulv samt never brukt til takteking ved undersøkelse av det treskipede langhuset nord på feltet.

Det undersøkte feltet må anses som del av en større sammenheng med både bosetningsspor og graver. Hvis utgravingsområdet settes i en større geografisk sammenheng, fremgår det at feltet ligger i et kjerneområde i jordbrukslandskapet med flere kjente lokaliteter med bosetningsspor og graver innenfor en radius på 500 meter. Blant disse er gravfeltet med skipssetning på Tingvollen og kokegropene på E18-prosjektets lokalitet 44 på Solberg.

De ulike bygningstypene viser trolig til et gårdstun med flere ulike bygninger. Den østnorske romertidsgården synes normalt å ha hatt et hovedhus i form av et langhus med rom for mennesker og dyr, samt ett eller flere småhus (Myhre 2002:123–125). Noen tun var i bruk i korte tid og lå trolig periodisk øde fordi hus ble revet og nye bygget innenfor et nærområde. I yngre romertid og folkevandringstid ble det vanligere at gårdstunet lå på samme sted over lenger tid, men at bygningene kan ha blitt forflyttet innenfor et mindre areal (Myhre 2002:126). Det er ikke urimelig at stolpehullene og hustomtene på Elgesem er fra et slikt tunområde med flere byggefaser på mer eller mindre samme areal.

Gravhaugene kan ikke dateres, men settes i sammenheng med et større gravfelt, registrert i form av et vegetasjonsmerke på det tilgrensende jordet i sørvest. De mulige branngravene som var registrert, viste seg å være kokegroper. Siden kokegroper og fotgrøfter stedvis overlapper, kan samtidighet mellom disse aktivitetssporene utelukkes. Det kan forstås som at kokegropene enten er fra en eldre aktivitetsfase eller at de har vært anlagt i utkanten av gravfeltet slik at senere utvidelser har medført overlapping av eldre kokegroper. Syv av kokegropene er datert til romertid, folkevandringstid og eldre merovingertid. Den yngste av kokegropene lå innenfor den ene fotgrøften og følger under haugen. Haugen er dermed stratigrafisk yngre enn kokegropen fra eldre merovingertid, og det er derfor sannsynlig at de avdekkete haugene er fra yngre jernalder. Det kan som sagt ikke utelukkes at andre deler av gravfeltet er eldre.

Katalog

C55546/1–7. Funn fra Hus 1 1–7) Makrofossilprøver.

C55547/1–31. Funn fra Hus 2

1) **Kar** av leire. Randskår fra leirkar. Skåret har tynt, fint magret god. Godset er grått, men det er spor av en mørkere, glattet overflate. Randen er svakt utoverbøyd. Mål: Stl: 2,9 cm. Stb: 2,3 cm. Stt: 0,4 cm. Vekt: 3 g. Skåret ble funnet under formgravning av segment 2 i vegggrøft S44001.

2) **Brent leire**, 9 fragmenter. Vekt: 16 g. Fragmentene er plukket ut av makroprøve F56094 fra stolpehull S44002.

3) **Brente bein**, 10 fragmenter. Beina er artsbestemt av Anne Karin Hufthammer og oppbevares på Seksjon for osteologi, Universitetet i Bergen. Alle beina er fra ubestemt pattedyr. Vekt: 1,2 g. Fragmentene er funnet i segment 5 i vegggrøft S44001.

3) **Brente bein**, 18 fragmenter. Beina er artsbestemt av Anne Karin Hufthammer og oppbevares på Seksjon for osteologi, Universitetet i Bergen. Alle fragmentene er fra ubestemt pattedyr bortsett fra ett fragment som er fra en lemmknokkel fra et dyr av størrelse sau/geit eller mindre. Vekt: 3,2 g. Fragmentet ble funnet i segment 4 i vegggrøft S44001.

4) **Brente bein**, 1 fragment. Beinet er artsbestemt av Anne Karin Hufthammer og oppbevares på Seksjon for osteologi, Universitetet i Bergen. Beinet er del av en lemmknokkel fra et ubestemt pattedyr. Vekt: 2,4 g. Fragmentet ble funnet i stolpehull S44020.

5) **Fragment** av flint. 1 fragment av flint. Fragmentet er hvitbrent og krakelert. Mål: Stm: 2,1 cm. Fragmentet er plukket ut av makroprøve F56105 fra vegggrøft S44001.

6) **Stokk** av tre. Trestokk tolket som bevart kjerneved fra takbærende stolpe. En flis ble vedartsbestemt av Helge Høeg til Pinus. Stokken stod in situ i stolpehullet S44004.

7–28) **Prøve, makrofossil.**

29–30) **Prøve, kull.**

31) **Prøve, mikromorfologi.**

C55548/1–27. Funn fra kokegroper og ildsteder

1) **Spannformet kar** av leire. Ett randskår. Godset er middels tykt og fint magret med kleber. Randen har vært fortykket med en randlist, men denne er nesten helt knekt av skåret. Overflaten er noe forvitret, men det synes å være et forsenket bånd med 4 parallelle linjer rett under randlisten. Mål: Stl: 2,9 cm. Stb: 1,5 cm. Stt: 1 cm. Vekt: 4,5 g. Funnet under snitting av kokegrop S44106.

2) **Brente bein**. 6 fragmenter brent bein. Beina er artsbestemt av Anne Karin Hufthammer og oppbevares på seksjon for osteologi, Universitetet i Bergen. Alle fragmentene er fra ubestemt pattedyr. Vekt: 0,4 g. Funnet under snitting av kokegrop S44106.

3) **Flekk** av flint. Stm: 3 cm. Funnet under snitting av kokegrop S44061.

4) **Fragment** av flint. Fragmentet er brent. Stm: 1,5 cm. Funnet under snitting av kokegrop S44116.

5–23) **Prøve, kull**

24–26) **Prøve, makrofossil**

27) **Prøve, kull**

C55549/1–23. Andre funn fra lokaliteten.

1) **Spannformet kar** av leire. Ett skår. Godset er fint magret med kleber og er svært kleberholdig. Skåret er udekorert og er mørk grått på innsiden, lys beige på utsiden. Mål: Stl: 1,9 cm. Stb: 1,4 cm. Stt: 0,7 cm. Vekt: 2,2 g. Skåret er et enkeltfunn funnet under avdekking. Funnet er innmålt.

2) **Kar** av leire. Ett dekorert leirkarskår. Skåret viser at karet har hatt et påsatt bånd preget med linjedekor med minst 4 parallelle linjer. Skåret er glassert med en gjennomskinnelig, svakt gulgrønn glasur. Godset er av typen

Grimston og er importert vare fra England (Reed 1990:31). Mål: Stl: 2,6 cm. Stb: 2,2 cm. Stt: 0,7 cm. Vekt: 3,5 g. Skåret er et enkeltfunn funnet ved avdekking. 3) Brent leire. 3 fragmenter sintret leire. En side er sterkt sintret med boblestruktur sjatteringer i grått og gult. Den andre siden er rødbrent. Fragmentene er trolig fra leioppbygningen av en esse e.l. Det er ikke mulig å tidfeste funnet. Mål: Stl: 3,4 cm. Stb: 3,2 cm. Stt: 1,8 cm. Vekt: 28,5 g. Leiren ble funnet i SV i feltet, i et område som var omrotet og preget av en del nyere tids funn.

4) **Flekk** av flint. Antall fragmenter: 1. Stm: 5,1 cm. Funnet under snitting av kokegrop S44083.

5) **Fragment** av flint. To fragmenter av flint. Et fragment er en vannrullet flintknoll som er nesten fullstendig dekket av cortex. Stm: 6,5 cm. Fragmentene ble funnet under avdekking.

6) **Ukjent** av skifer. Ukjent gjenstand i skifer, muligens spissen fra en griffel. Gjenstanden er sylindrisk med tilspissede ender. Mål: Stl: 2,8 cm. Diam: 0,4 cm. Funnet ved opprensing rundt inngangsstolpene til hustomt 2.

7–21) **Prøve, makrofossil.**

22–23) **Prøve, kull.**

Chapter 6: Elgesem 46 – Buildings from the Roman Iron Age–Migration Period and Iron Age settlement remains and ring-ditches.

Summary:

In 2006, 3,500 sq. metres were excavated at Elgesem farm (gnr. 153, bnr. 1, 7, and 14) in Sandefjord municipality. Ring-ditches, house-sites, cooking pits, and hearths, as well as other settlement remains that could not be associated with buildings were uncovered (Østmo 2007b). The site (ID 77633) was situated in a gentle slope on top of the Ra-moraine, in arable land west of the current E18 (figures 6.1 and 6.2).

The initial site assessment had identified two ring-ditches, two other ditches, a cooking pit, six cremation graves, five postholes, and four possible features (Grindkåsa 2003). A large cemetery (ID 77633) with 32 ring-ditches has also been identified from cropmarks on the neighbouring field. The aim of the excavation was to investigate the extant cremation graves, particularly the deposition pattern of the cremated bones and also the selection of wood for the pyres (Gjerpe 2005e:75-76). Any building-sites should be identified and their function determined. Further the general layout of the cemetery and the spatial and chronological relationships between the graves and settlement remains were to be illuminated.

Remnants of two ring-ditches, two building plots, 25 cooking pits or hearths, as well as other settlement remains that could not be associated with buildings were identified after removal of the topsoil. Of 153

postholes, 62 were excavated and it was possible to distinguish two building plots. In the northwestern part of the site, a three-aisled longhouse consisting of 20 postholes, a hearth, and a drainage ditch was identified. Radiocarbon samples date the building to the late Roman Iron Age or the Migration Period. Remains of clay flooring and birch-bark that can be associated with roofing were uncovered in the drainage ditch east of the building. 18 metres southeast of the longhouse, remains of a simple building structure interpreted as an outbuilding was investigated. Radiocarbon samples date also this building to the Roman Iron Age or the Migration Period.

What initially had been identified as cremation pits turned out to be circular cooking pits, albeit situated within the ring-ditches. Upon the excavation of some rectangular cooking pits, focus of the investigation was shifted towards identification of the wood and dating of the pits in order to distinguish any functional or chronological reasons for their variation in shape.

A number of small finds dated to the Stone Age, Iron Age, and Middle Ages were also collected from the site. The finds demonstrate that the site was in use for a range of different purposes and through different time periods. The small finds and samples are listed in the collections of the Museum of Cultural History at C55545-C55549.